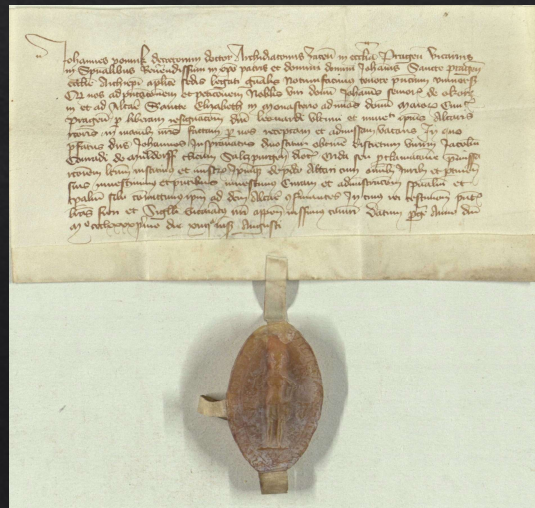

Centrální zástupné úřady biskupa: generální vikariát

Počátky generálního vikariátu v západní Evropě

- oficialát vznikl ve 12. století jako centrální zástupný úřad pro soudní i správní oblast
- od počátku 13. století ve Francii nový úředník, zaměřený na oblast duchovní správy a nesporného soudnictví, označovaný např. *procurator generalis*, *vices gerens*, *vicarius generalis* – poslední označení se nakonec prosadilo
- po celé 13. a na počátku 14. století tento úředník ustanovován na dobu biskupovy nepřítomnosti, kdy měl velmi široké kompetence (⇔přívlastek generální)
- vývoj v jednotlivých diecézích velmi různorodý, obvykle však na počátku 14. století proměna ve stálý úřad – generální vikariát, *vicariatus generalis* (teorie: dlouhodobé přesídlení mnohých francouzských biskupů ke kurii do Avignonu; během kratších zastávek ve svých diecézích generální vikáře ani neodvolávali; jiné možné vysvětlení: celková byrokratizace církevní správy)

Počátky generálního vikariátu v západní Evropě

- ve 14. století vymezování kompetencí generálního vikariátu a oficialátu; ve většině diecézí oficialát omezen na soudní oblast, generální vikariát široké kompetence v oblasti správy + v různé míře pronikání do oblasti soudnictví; v některých diecézích splynutí obou úřadů do jednoho, případně personální spojení dvou úřadů v rukou jedné osoby
- středověké církevní zákoníky (CICan) generální vikariát a oficialát nerozlišovaly, užívaly oba termíny promiskue – obecné církevní právo ponechávalo strukturu diecézní správy na místních biskupech – respektovalo variabilitu církevní správy na úrovni diecézí

Počátky generálního vikariátu v českých zemích

- podobně jako oficialát, i generální vikariát poprvé doložen **na Moravě za biskupa Bruna**
- *vices gerens* biskupa Bruna ustanovován na dobu nepřítomnosti biskupa v diecézi
- zatímco oficialát se na Moravě vrací již ve 2. dekádě 14. století, generální vikariát se objevuje teprve 1332/33, kdy za biskupa Hynka Berky z Dubé olomoucký generální vikář a oficiál v jedné osobě, doktor dekretů Jan Paduánský (používal ovšem jen pečeť oficialátu)
- v Praze generální vikariát poprvé 1311, když **Jan IV. z Dražic** před odjezdem na viennský koncil **jmenoval dosavadního „soudce“, pražského scholastika Oldřicha, generálním vikářem** a na jeho místo jmenoval „soudce a oficiála“ Tomáše, boleslavského děkana
- slutečné počátky generálního vikariátu v Praze až za Arnošta z Pardubic

Generální vikariát za Arnošta z Pardubic

První generální vikáři Arnošta – ještě v biskupské době, 1343:
tři duchovní s titulem *administratores seu vicarii episcopatus per Ernestum Pragensem episcopum in spiritualibus et temporalibus deputati*

- již dle titulu – mezistupeň mezi administrátory diecéze *sede vacante* a pozdějšími klasickými generálními vikáři; nejspíše šlo o administrátory v době sedisvakance po smrti Jana IV. z Dražic, které pak Arnošt ustanovil generálními vikáři
- užívali administrátorskou pečeť – *S. ADMINISTRACIONIS EPISCOPATUS PRAGENSIS =>*
- v květnu 1343 konfirmovali dva plebány
- poté tři roky o generálních vikářích žádné zprávy

Generální vikariát za Arnošta z Pardubic

- 1344 a 1345 byl kouřimský arcijáhen Bohuta z Kladna (jeden z administrátorů *sede vacante* a poté jeden z administrátorů a vikářů) pověřován různými úkoly, ale vždy jen ad hoc a bez titulu vikář
- **1346: Arnošt z Pardubic na důležité misi v Avignonu** ve věci právě proběhlé volby Karla IV. římským vzdorokrálem a postupu vůči císaři Ludvíku Bavorovi – **ustanovení dvou generálních vikářů**: opět kouřimský arcijáhen Bohuta z Kladna a pražský oficiál Jan Paduánský
- na rozdíl od roku 1343: nyní zvláštní pečeť *S. VICARIORUM IN SPIRITUALIBUS ARCHIEPISCOPI PRAGENSIS*
- po návratu z Avignonu (za čtyři měsíce) Arnošt znovu nepotvrzuje jejich právní akty
- do 1351: žádné zmínky o generálních vikářích

25. 10. 1346: Adam, biskup gabullský, *plenas vices gerens* arcibiskupa Arnošta, uděluje odpustky klásteru ve Vyšším Brodě = jednoznačně vikář *in pontificalibus*, světící biskup

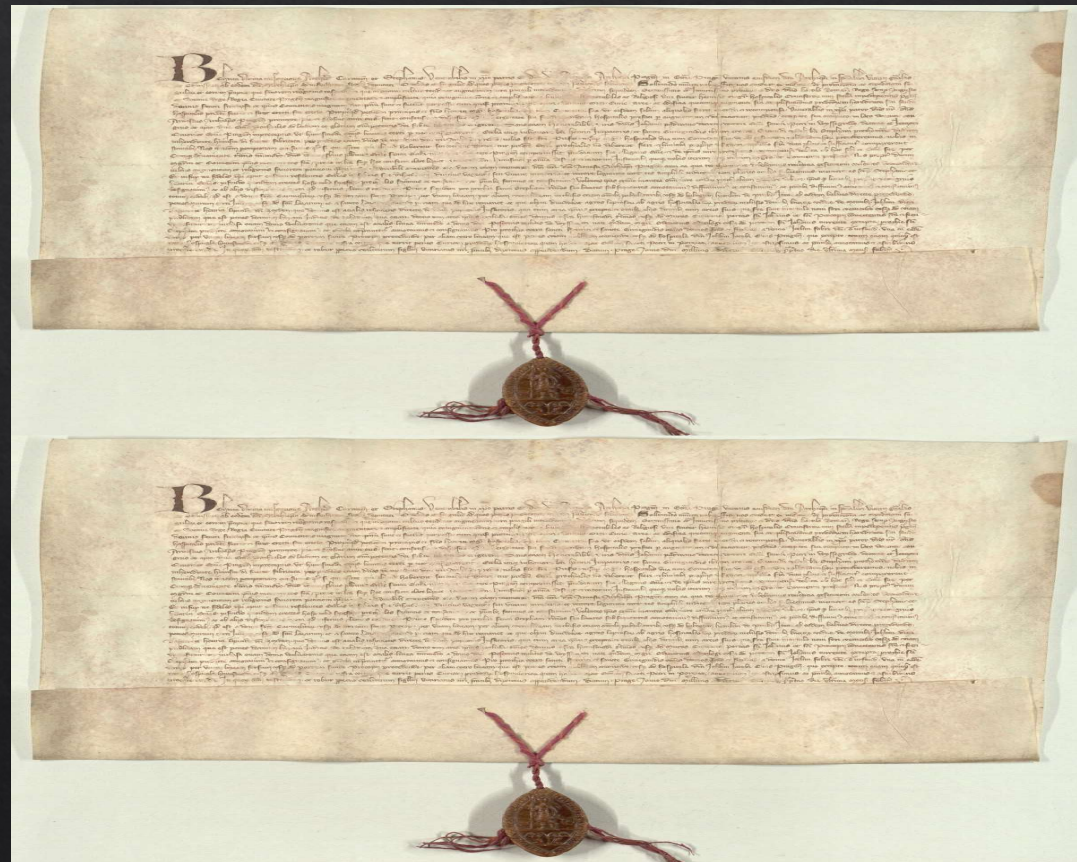

Generální vikariát za Arnošta z Pardubic

Únor 1351: opět Bohuta z Kladna a Štěpán z Uherčic – generální vikáři Arnošta z Pardubic, povyšují kostely sv. Štěpána a sv. Jindřicha a sv. Kunhuty na Novém Městě Pražském na farní a vymezují jejich farní obvody

- v intitulaci se uvádějí jako generální vikáři, zároveň však jako zvláštní zmocněnci k uvedenému kroku: *domini archiepiscopi in spiritualibus vicarii generales ac commissarii ab domino archiepiscopo ad infrascripta specialiter deputati*
- interpretace Zdeňky Hledíkové: Arnošt, který opět odjel na diplomatickou misi k avignonské kurii, udělil oběma duchovním generální zplnomocnění, zároveň je však i speciálně zmocnil k vyřízení uvedené záležitosti, protože šlo o významnou úpravu farní sítě na území vznikajícího Nového Města (s dopadem na rozsah staroměstských farních obvodů)
- na dvou listinách vydaných v této záležitosti: poprvé pečeť generálního vikariátu: *S. VICARIATUS ARCHIEPISCOPATUS PRAGENSIS* (= již nikoliv pečeť osob, ale úřadu)

28. 2. 1351: Bohuta z Kladna a Štěpán z Uherčic, generální vikáři pražského arcibiskupa Arnošta, speciálně k tomu zmocnění, potvrzují povýšení kostelů sv. Štěpána a sv. Jindřicha na farní (jedno ze dvou vyhotovení, obě v archivu Řádu křížovníků s červenou hvězdou, deposit v NA, který k oběma uvedeným kostelům držel patronát):

Kostely sv. Štěpána (vlevo) a sv. Jindřicha a sv. Kunhuty (vpravo) na Novém Městě
pražském

Generální vikariát za Arnošta z Pardubic

- pečet' generálního vikariátu neznamena ještě, že byl tento úřad stabilizován
- červen 1351: generální vikář Vrativoj z Mlékovic; v příslušné listině uvádí, že byl Arnoštem ustanoven pouze pro tuto věc a to pouze ústně; tzn. speciální zmocněnec pro konkrétní případ, nikoliv držitel stabilizovaného úřadu!
- 1353: generální vikáři Bartoloměj Gerlachův a Štěpán z Uherčic, více listin včetně několika kusů ve formulářové sbírce Arnošta z Pardubic
- 1354: pauza v aktivitě vikářů (byť Štěpán se jako generální vikář jednou uvádí ve svědečné řadě notářského instrumentu)
- 1355: Arnošt na římské jízdě Karla IV., opět se objevují generální vikáři: Vrativoj z Mlékovic a Jan Paduánský

Generální vikariát za Arnošta z Pardubic

1354: založení konfirmačních knih (*Libri conformationum, LC*)

= významná organizační změna ve vývoji arcibiskupské kanceláře

- speciální registra pro tzv. konfirmační listiny, jimiž byli potvrzováni klerikové k církevním beneficiím
- 1. kniha se dělí na dvě části: první část z let 1354-1358 rozdělena do deseti arcijáhensství, druhá část od roku 1358 v jedné chronologické řadě
- LC jsou tradičně spojovány s činností generálních vikářů, ale to neplatí pro první knihu, zejména ne pro její první část se zápisy z let 1354-1358; zápisy zde = vesměs anonymní, objektivně stylizované registry („ke kostelu X uprázdněnému smrtí klerika A byl k prezentaci patrona Y ustanoven klerik B; exekutorem klerik C“)
- pouze 1355, 1357 a 1358 vždy dva až tři zápisy, které výslovně uvádějí generální vikáře jako vydavatele; jinak zřejmě (v naprosté většině případů) vydavatelem konfirmačních listin arcibiskup sám

Generální vikariát za Arnošta z Pardubic

Liber primus confirmationum ad beneficia ecclesiastica Pragensem per archidioecesim [...] inchoans ab anno 1354 usque ad annum 1362. Ed. Franciscus Antonius TINGL. Tomus 1. Pragae 1867, s. 1:

Anno Domini MCCCXLIV sacrosancta Pragensis ecclesia in Metropolitanam erigitur et Archiepiscopus primus eidem preficitur ARNESTUS, sub cuius regimine felici primus liber confirmationum registrari incepit secundum Archidiaconatus X, et primo ponitur

Archidiaconatus Pragensis vsque annum MCCCLVIII.

F. 123. — **Strziedekluk.** Anno domini MCCCLIV. die XVII. mensis Junij. Ad presentationem discreti viri Frenzlini cuius Pragensis Gregorius presbiter, ad ecclesiam in Strziedekluk per liberam renunciacionem Nicolai olim plebani ibidem vacantem, fuit et est confirmatus, plebano de *Czrnowicz* (recte *Černomice*) pro executore sibi deputato.

Generální vikariát za Arnošta z Pardubic

Komise pro generální vikáře Jana Paduánského a Štěpána z Uherčic ve formulářové sbírce Arnošta z Pardubic (*Cancellaria Arnesti*): nedatovaná, ale vzhledem k oběma jménům i obsahu patří někam do let 1351-1358; obsahově velmi široká, generální vikáři mohou:

- 1) citovat, suspendovat a exkomunikovat všechny příslušníky provincie, měst a diecézí podřízených arcibiskupovi – duchovní řádové i světské,
- 2) vynášet interdikt nad osobami, duchovními institucemi, městy, hrady a vesnicemi po celé provincii,
- 3) ustanovovat z moci arcibiskupa vhodné osoby k beneficiím na arcibiskupově kolaci,
- 4) zkoušet, konfirmovat a ustanovovat osoby prezentované k církevním beneficiím, hodnostem či úřadům,
- 5) vydávat, přezkoumávat a opravovat listiny, jejichž výčet je podán,

(Komise pro generální vikáře Jana Paduánského a Štěpána z Uherčic ve formulářové sbírce Arnošta z Pardubic - pokračování)

- 6) postarat se o svěcení kleriků, když to bude potřeba
- 7) zajímat, žalářovat a z žaláře propouštět kleriky, jakmile bude potřeba
- 8) zkoušet a konfirmovat osoby zvolené za biskupy(!)
- 9) ustanovovat a sesazovat opaty, preláty katedrální kapituly i jiných kapitul a další hodnostáře
- 10) zřizovat nové kostely a postarat se o vysvěcení nově zřízených
- 11) nařizovat, provádět a činit vše jako arcibiskup během své přítomnosti, včetně speciálního mandátu.

Podobná komise je v *Cancellaria Arnesti* dochována ještě jedna, pouze pro Štěpána z Uherčic; má téměř totožné znění, ale se dvěma omezeními:

- generální vikář nesmí povolit klerikům vzdálit se od jejich beneficí
- generální vikář nesmí vyměnit nynějšího nebo budoucího oficiála a měnit jeho kompetence

Generální vikariát za Arnošta z Pardubic

Obě komise pro Štěpána z Uherčic (a Jana Paduánského)

- vystihují rozsah kompetencí generálního vikariátu přibližně v době Jana z Jenštejna(!), ale ani tehdy generální vikáři nezkoušeli a nekonfirmovali sufragánní biskupy(!)
- za Arnošta z Pardubic máme doloženu pouze činnost v oblasti 3 a 4; výjimčně 10, ale pak na základě speciální komise

Druhá polovina roku 1358: reforma ve vedení první konfirmační knihy – nadále jedna chronologická řada pro celou diecézi; většina zápisů neuvádí vydavatele, ale ve druhé polovině roku 1358 11 zápisů, kde jako vydavatelé generální vikáři, přestože Arnošt pobýval v českých zemích: generální vikariát se tedy pomalu mění ve stálý úřad, fungující i v době arcibiskupovy přítomnosti

Generální vikariát za Arnošta z Pardubic

1358/59: poselstvo Arnošta z Pardubic na Litvu, poté delší pobyt s císařským dvorem ve Vratislavi, pak jen krátce v Praze a znovu s Karlem IV. v Porýní = **dlouhá nepřítomnost v diecézi**, generální vikáři musí Arnošta na půl roku zastoupit

květen 1359 – srpen 1360 dlouhý pobyt Arnošta v Čechách, generální vikáři již neustali ve své správní činnosti, Arnošt sice během onoho roku a čtvrt prokazatelně vydal tři konfirmační listiny, ale většinu běžné agendy konfirmací již vykonávali generální vikáři

Kromě konfirmačních listin se generální vikáři v této době uplatňují i v další oblasti: **v oblasti erekčních listin**, které spolu s donačními listinami a dalšími podobnými písemnostmi zapisovány do nové řady speciálních register – **1358 založených erekčních knih** (*Libri erectionum, LE*).

První rok LE, od poloviny roku 1358 do poloviny roku 1359: žádná vikářská listina, a to ani v době Arnoštovy dlouhé nepřítomnosti

× druhá polovina roku 1359 a první polovina roku 1360: první vikářské listiny v LE, ač jde o dobu Arnoštovy přítomnosti.

Generální vikariát za Arnošta z Pardubic

Podoba generálního vikariátu 1359/60 – konstantní až do konce Arnoštova episkopátu:

- generální vikáři v úřadu již trvale,
- v době přítomnosti arcibiskupa vyřizují agendu běžných konfirmací, ne však agendu konfirmací opatů nebo ustanovování kleriků na arcibiskupově kolaci (arcibiskup sám),
- dále potvrzují drobnější donace a podílejí se na zřizování málo významných beneficií
- × v době nepřítomnosti arcibiskupa vyřizují také konfirmace opatů a ustanovování kleriků na arcibiskupově kolaci
- a vydávají erekční listiny významných beneficií (pak ale užívají titul vicarii et administratores, s nímž jsme se setkali na počátku Arnoštova episkopátu – tím vyjádřeno, že vikáři v tuto dobu mají větší kompetence než v době přítomnosti arcibiskupa)

Facit: generální vikariát v Praze za Arnoště prošel podobným vývojem jako ve francouzských diecézích 1. pol. 14. stol.

Generální vikariát za Arnošta z Pardubic

Libri erectionum archidioecesis Pragensis saeculo XIV. et XV. Ed. Clemens Borový. Liber I. 1358-1377. Pragae 1873, s. 1-2, č. 1-3.

Liber I. Erectionum.

1.

Redditus 6 marcarum assignantur Capellano in Krčín. 1358. 24. Julii. (fol. 1.)

Ratificatio sex marcarum redditus.

Amnestus Dei et apostolice sedis gratia sanctae Pragensis ecclesiae archiepiscopus universis, ad quos praesentes pervenerint, in omnium salvatore salutem. Veniens ad praesentiam nostram honorabilis vir dominus Pota, decanus Olomouensis, ex parte nobilis viri, D. Jesonis de Potenstein, fratris sui germani, quandam litteram, cuius tenor inferius describetur, ipsius D. Jesonis et nobilium virorum Sulconis de Slupnicz et Wanconis de Potenstein veris sigillis cum cera communi in pendentibus pressilis pergamenti, prout prima facie videbatur, sigillatam, non vitiatam, non cancellatam, non abolitam, nec in aliqua sui parte corruptam, sed omni prorsus vitio et suspicione carentem nobis exhibuit, representavit, cuius tenor dinoscitur esse talis:

Notum universis, quorum interest vel interesse poterit in futurum, quod ego Jescio de Potenstein, divina misericordia michi inspirante, ob salutem et remedium animarum et conditionem huiusmodi melliorum, Woylao nostro capellano cum bonis meis in fructibus dotati, videlicet Pzibislav villam cum sex marcarum redditibus annui census cum omni iure haereditario et dominio, visibus, fructibus, utilitatibus et proventus ac pertinentiis universis perpetuo constituo, dono et confero per praefatum Woylao meum capellano tenendum, habendum, regendum et utendum tantum, quam de re propria sive haereditaria ad me et meos haeredes ac successores ante donationem huiusmodi spectantes et pertinentes, nichil michi et successoribus ac haereditibus meis in dicta villa et redditibus iuris sui proprietatis reservando, sic tamen, ut praefatum meum capellano curiae meae semper adhaerere volo eidem in victu providendo tamdiu, donec de meliori statu et provisione secundum suam bonam voluntatem Domino adjuvante et in melius providebo. Cum eidem Woylao Deo annuente fuerit provisum, aut viam universae carnis intrare contingerit, tunc plebanus dictae ecclesiae in Krčín, qui tunc pro tempore fuerit, de dicta villa et redditibus praefatis ac dominio mox se intrmittere et regere poterit

debebit; et idem capellanus sive vicarius in qualibet ebdomada tres missas pro salute animarum nostrarum celebrare debet et tenebitur. Et ut haec mea donatio rata, firma et inviolata maneat, hanc litteram meo sigillo et infrascriptorum domitorum sigillis duxi sigillandam. Nos quoque Sulco de Slupnicz et Wanco de Potenstein, testes et consensu omnium infrascriptorum, ad instantiam nobilis Jesonis de Potenstein praefati nostra sigilla cum ipsius sigillo de certa nostra scientia praesentibus in testimonium duximus appendenda. Datum in Krčín a. D. 1358 die S. Mathiae apostoli.

Post quarum quidem litterae (sic) contraeptionem nobis factam dictus dominus decanus nobis instanter supplicavit, quatinus litteram supradictam et omnia in ea contenta approbare, ratificare et confirmare dignaremur. Nos itaque visa dicta littera ipsiusque tenore intellecto, devotionem dicti domini Jesonis, quam ad dictam in Krčín gerit ecclesiam, ob divini cultus augmentum suamque piam et salubrem ordinationem attendentes ac considerantes, quod petitionibus rationabilibus non sit denegandi assensus, omnia et singula in littera supradicta contenta in omnibus suis clausulis et particulis auctoritate nostra ordinaria tenore praesentium approbamus et ratificamus ex certa scientia nostrae confirmamus. In cuius rei testimonium praesentes litterae fieri et sigillorum nostrorum appensione iussimus committi. Datum Pragae a. D. 1358 24. mensis Julii.

2.

Woyslau, capellanus in Krčín, instituit ad censum annuum 6 marcarum. 1358. 27. Jul. (fol. 1.)

Littera confirmationis seu institutionis ad sex marcarum redditus annui census.

Nos Arnestus . . . notum facimus . . . quod veniens ad praesentiam nostram Wenzeslaus presbyter Anthonij de Costelec nostre dioe-

2

cesis quandam litteram nob. viri D. Johannis de Potenstein . . . nobis presentavit, petens instanter, quatinus ipsum ad 6 marcarum redditus in villa Pzibislav pro eccl. in Krčín per praedictum D. Johannem donatas et dotatas juxta intentionem et ordinationem ipsius dotatoris instituire dignaremur. Nos igitur . . . Woyslau praefictum ad sex marcarum annuum censum . . . institutum ipsamque investimus de eisdem . . . In cuius rei testimonium praesentes litterae fieri et sigillorum nostrorum appensione iussimus committi. Datum Pragae a. 1358. die 27. m. Julii.

3.

Dotatio 12 sex. 2 gr. ad altare in capella s. Annae in Ecclesia Metropolitana Pragensi ad s. Vitum. 1358. 17. Augusti. (fol. 1.)

Ratificatio consensu dotationis altaris scilicet capellae S. Annae in ecclesia Pragensi.

Amnestus . . . archiepiscopus . . . Litterae honorabilium virorum Pziedvogel decani, Plichtae scolastici totiusque capituli nostrae ecclesiae Pragensis sigillo vero ipsiusque capituli de cera communi in his scribis flavet coloris sigillatas . . . praesentatas nobis pro parte illius comitis D. Purcardi purcravii Magdeburgensis nos novitissimè recepisse, quarum tenor dinoscitur esse talis:

Nos Pziedvogel decanus, Plichta scolasticus totiusque capituli . . . Quaedam littera . . . fuit nobis praesentata, cuius tenor dinoscitur esse talis:

Nos Purcardus purcravii Magdeburgensis, imperialis curiae magister, notum facimus tenore praesentium universis, quod ad laudem et honorem altissimi creatoris eiusque genitricis virginis Mariae ob remedium animae nostrae et conthoralis nostrae dase Hitzlae karissimae ac progenitorum nostrorum dilectorum, videlicet D. Purcardi patris nostri karissimi ac dase Cuzdae matris nostrae karissimae pie recordationis annente altissimo in E. Pragensi in choro in capella S. Annae altare construximus et dotavimus cum censu annuo 12 sexg. cum 2 grossis, et hunc censum percipiendum assignamus in villa Zaboklak 11 sexg. redditum cum 2 gr., in villa Radossnicz unam sexg. in festiuitatibus subscriptis, videlicet in festo S. Georgii 6 sexg. cum uno grosso et in festo S. Galli alias 6 sexg. cum uno grosso secundum ordinationem infra-

percipere 4 sexg. annui census pro sui emolumento, restituae vero 8 sexg. distribuendae sunt: primo dase sexg. in festo S. Stanislai in anniversario patris nostri D. Purcardi purcravii Magdeburgensis praefatus altaria dabit canonicis et vicariis, qui exequiis intererunt, 100 grossos, 20 autem grossos sic distribuit: 5 gr. pro candleis, 5 gr. pro offertorio, 5 gr. pro missis comparandis defunctorum. Item 2 gr. ebdomadario, 2 gr. campanatoribus et 1 gr. pro pauperibus. Item 2 sexg. distribuendae sunt simili modo in anniversario dase Cuzdae matris nostrae praedictae in vigilia S. Coeliciae. Item in die S. Annae distribuendae sunt 2 sexg. juxta ordinationem praemisam, duraturam tandiu, donec nos de huiusmodi carnis ergastulo decedere contigerit Deo permittente. Tunc nobis transferatur hinc anniversarii nostri in diem, qua nos de humanis migrabimus. Item quomdiu dase nostra Hitzla fuerit in humanis, in die S. Katherinae simili modo dase sexg. distribuendae sunt, ea vero decedente de hac vita, dies anniversarii ipsius transferatur sibi in diem, qua ipsam mori continget. Datum Mendico a. D. 1358 proxima feria 5^a post Judica. (22. Mart.)

Post cuius litterae praesentationem nobis in capitulo nostro factam, sumus ex parte dicti D. Purcardi purcravii . . . requisiti, quatinus omnibus . . . quae in praedicta littera D. Purcardi exprimitur, darcimus nostrum . . . assensum. Quiaque etiam ex parte ipsius D. Purcardi a nobis petimus, quod in eventu, quam domino permittente, principales fundatores et dotatores dicti altaris, videlicet rev. . . D. Arnestus . . . Prag . . . archiepiscopus, nec non D. Bohussius praepositus Luthomericensis noster concanonicus ac strenuus miles Seylo de Pardubitz et Wilhelmus de Skara fratres germani de hac luce migrarent nullaque ex eis remaneret superstes, quod ipse, qui etiam unus de dotatoribus dicti altaris existeret, iustpatronatus ejusdem altaris ad tempus vite suae obtinere posset . . . nostro cum consensu, et quod electioni spontaneae, quam post obitum suum in dicta nostra Prag. ecclesia elegisset in capella praedicta dinoscitur, similiter . . . nostrum praebere assensum. Nos igitur . . . habita prius in nostro capitulo . . . deliberatione solenni constructioni et dotationi altaris praedicti juxta tenorem litterae suprascriptae assensimus. Datum Pragae a. D. 1358. die 28. Martii.

Quibus literis per nos receptis sumus ex parte dicti D. comitis cum instantia requisiti, quatinus . . . in litteris supradictis contenta approbare . . . dignaremur. Nos itaque omnia et singula in litteris supradictis contenta . . . confirmamus, salvo eo, quod ubi dicitur in litteris memoratis, quod altaria praefata dase debebat 5 grossos pro missis defunctorum expendendis, volumus, quod idem altaria eisdem 5 grossos det et dividat personis, per quos die anniversarii supradictae missae defunctorum fuerint celebratae . . . Datum Pragae a. D. 1358. die 17. Augusti.

Libri erectionum archidioecesis Pragensis saeculo XIV. et XV.
Ed. Clemens Borový. Liber I. 1358-1377. Pragae 1873,
s. 1-2, č. 1 a 3.

1.

**Redditus 6 marcarum assignantur Capellano
in Krčín. 1358. 24. Julii. (fol. 1.)**

Ratificatio sex marcarum redditus.

Arnestus Dei et apostolicae sedis gratia sanctae Pragensis ecclesiae archiepiscopus universis, ad quos praesentes pervenerint, in omnium salvatore salutem. Veniens ad praesentiam nostram honorabilis vir dominus Pota, decanus Olomucensis, ex parte nobilis viri, D. Jesconis de Potenstein, fratris sui germani, quandam literam, cujus tenor inferius describetur, ipsius D. Jesconis et nobilium virorum Sulconis de Slupnicz et Wanconis de Potenstein veris sigillis cum cera communi in pendētibz pressulis pargameni, prout prima facie videbatur, sigillatam, non vitiatam, non cancellatam, non abolitam, nec in aliqua sui parte corruptam, sed omni prorsus vitio et suspicione carentem nobis exhibuit, repraesentavit, cujus tenor dinoscitur esse talis:

Noverint universi, quorum interest vel interesse poterit in futurum, quod ego Jesco de Potenstein,

3.

**Dotatio 12 sex. 2 gr. ad altare in capella
s. Annae in Ecclesia Metropolitana Pragensi
ad s. Vitum. 1358. 17. Augusti. (fol. 1.)**

Ratificatio consensus dotationis altaris scilicet capellae
S. Annae in ecclesia Pragensi.

Arnestus . . archiepiscopus . . Literas honorabilium virorum Prziedwogii decani, Plichtae scolastici totiusque capituli nostrae ecclesiae Pragensis sigillo vero ipsiusque capituli de cera communi in filis sericis flavei coloris sigillatas . . praesentatas nobis pro parte illustris comitis D. Purckardi purcravii Magdeburgensis nos noveritis recepisse, quarum tenor dinoscitur esse talis:

Nos Prziuduogius decanus, Plichta scolasticus totumque capitulum . . Quaedam litera . . fuit nobis praesentata, cujus tenor dinoscitur esse talis:

Nos Purchardus purcravius Magdeburgensis, imperialis curiae magister, notum facimus tenore praesentium universis, quod ad laudem et honorem altissimi creatoris ejusque genitricis virginis Mariae ob remedium animae nostrae et conthoralis nostrae dnae Hizzlae karissimae ac progenitorum nostrorum dilectorum, videlicet D. Purchardi patris nostri karissimi ac dnae Czudnae matris nostre karissimae piae recordationis annuente altissimo in E^a Pragensi in choro in capella S. Annae altare construximus et dotavimus cum censu annuo 12 sexg. cum 2 grossis, et hunc censum percipiendum assignamus in villa

Generální vikariát za Jana Očka z Vlašimi

Po smrti Arnošta z Pardubic: tři kapitulní administrátoři *sede vacante*, mezi nimi nikdo z Arnoštových generálních vikářů, pouze jeden – **Jenec Závišův z Újezdce** – byl Arnoštovým oficiálem

Jan Očko z Vlašimi po svém zvolení:

- ustanovuje všechny tři administrátory svými generálními vikáři; jen jeden z nich pak generálním vikářem (a současně oficiálem) až do konce Očkova episkopátu: Jenec Závišův, který také vydával největší část vikářských listin
- ostatní vikáři se často mění a kolísá jejich počet (většinou celkem tři nebo jen dva, 1370/71 a 1378 čtyři, 1377 dokonce pět)
- konfirmace farářů již výlučnou doménou generálních vikářů; pouze dvě arcibiskupské konfirmace k farním beneficiím, ty však výjimečné: jednou patron nedodržel lhůtu pro prezentaci a konfirmace přešla na arcibiskupa, jednou byl kandidát jmenován papežem a arcibiskup pouze potvrdil papežskou provizi

Generální vikariát za Jana Očka z Vlašimi

- konfirmace k vyšším beneficiím: převažují listiny arcibiskupské, jen v době nepřítomnosti arcibiskupa též listiny vikářské, v nich ale odkaz na speciální pověření
- poměr erekčních listin poměrně vyrovnaný, zprvu mírně převažují vikářské, posléze arcibiskupské, nelze nalézt nějaký jednoznačný klíč

Nová oblast = soudnictví generálních vikářů, 1373 založena Soudní akta generálních vikářů (AICP), vlastně pomocné knihy (manuálníky) vikářského soudu

- Zdeňka Hledíková původně předpokládala, že 1373 došlo k reformě soudnictví, při níž Jan Očko vedle oficialátu zřídil ještě soud generálních vikářů
- později svůj názor výrazně revidovala: soudnictví generálních vikářů se rodilo postupně z vyřizování drobných nesrovnalostí při agendě konfirmací, které řešeny formou zkráceného kanonického procesu; skutečné soudní spory zůstávaly zprvu doménou oficiálů, postupně ale také ony rozsuzovány generálními vikáři

Generální vikariát za Jana Očka z Vlašimi

- porovnání 1. knihy AICP s LC: pokud se LC odvolávají na soudní spor, tento chybí v AICP a patrně byl řešen před oficiálem; pokud spor o konfirmaci v AICP, pak obvykle není zmíněn v LC a beneficium je jednoduše uděleno jeho vítězi (aniž by byl v LC naznačen nějaký problém)
- až do konce episkopátu Jana Očka patrně oficialát hlavním diecézním soudem, role soudu generálních vikářů spíše podpůrná
- v soudních aktech navíc četné záznamy nesporného soudnictví – majetkové záležitosti mezi kleriky, mezi kleriky a laiky, přípravná jednání konfirmací, **agenda pronájmu far** (ty sice soukromoprávním ujednáním mezi dvěma kleriky, ale protože spojeny s péčí o duše, musel biskup – resp. generální vikáři – udělit souhlas)
- postupné pronikání generálních vikářů i do trestního soudnictví nad kleriky (porušování rezidence, zanedbávání mší a svátostí, zásahy řádového kléru do duchovní správy, překračování kompetencí kazatelů atd.; např. spor Jana Milíče z Kroměříže s pražskými faráři řešen před soudem generálních vikářů)

Generální vikariát za Jana Očka z Vlašimi

Soudní akta konzistoře pražské I. 1373-1379. Ed. Ferdinand TADRA. Praha 1893.

PRIMUM MANUALE.

1373—1376.

1373.

(Fol. 1.) *Anno Domini milesimo trecentesimo septuagesimo tercio indicione undecima die III. mensis Januarii coram d. vicariis in spiritualibus Reverendissimi in Christo patris et domini d. Johannis, sancte Pragensis ecclesie archiepiscopi, Apostolice sedis legati primi, generalibus presencia protocolla describuntur per Johannem notarium.*

1. [Rozeprě o arcijahenství Kouřimské.] Secunda feria proxima post festum circumcisionis Domini die III. m. Januarii. In causa d. cardinalis s. Angeli cum d. Vito procuratore d. Hincconis magister Borsso vicarius iudicio presidens ex certis causis terminum ad idem ad diem crastinum horam presentem videlicet terciarum prorogavit, presentibus d. Petro plebano ecclesie in Czaslavia et Petro Lodherii.... *)

2. [Dluh klášteru Kartouskému u Prahy.] Item die

Generální vikariát za Jana z Jenštejna

Episkopát Jana z Jenštejna: Hledíková hovoří o konečné proměně vikariátu v arcibiskupův správní úřad.

- kompletní agenda konfirmací k farám v rukou vikářů, arcibiskup vůbec nezasahuje
- nově v kompetenci generálních vikářů potvrzování voleb klášterních představených u neeximovaných řádů (opati benediktinských klášterů, probošti augustiniánských kanoní); do 1389 ještě s dovětkem o arcibiskupově zmocnění, poté *ex auctoritate ordinaria*
- výrazné uplatnění generálních vikářů i v oblasti písemností zapisovaných do LE (v době Jenštejnova dvorského kancléřství do 1385 výrazně převyšují vikářské listiny nad arcibiskupovými, asi 10:1, pak čtyřleté období Jenštejnova stažení se z veřejného života, poměr listin vikářů a arcibiskupa celkem vyrovnaný, kolem 1390 však Jenštejn zcela přenechává agendu LE vikářům)
- soudní pravomoci generálních vikářů: snad smrt Jence Závišova z Újezdce 1380 vedla k výraznému rozšíření soudní agendy vikářů na úkor oficiálů, kteří získávají výraznou převahu ve sporné i nesporné agendě související s obsazováním beneficií

Generální vikariát za Jana z Jenštejna

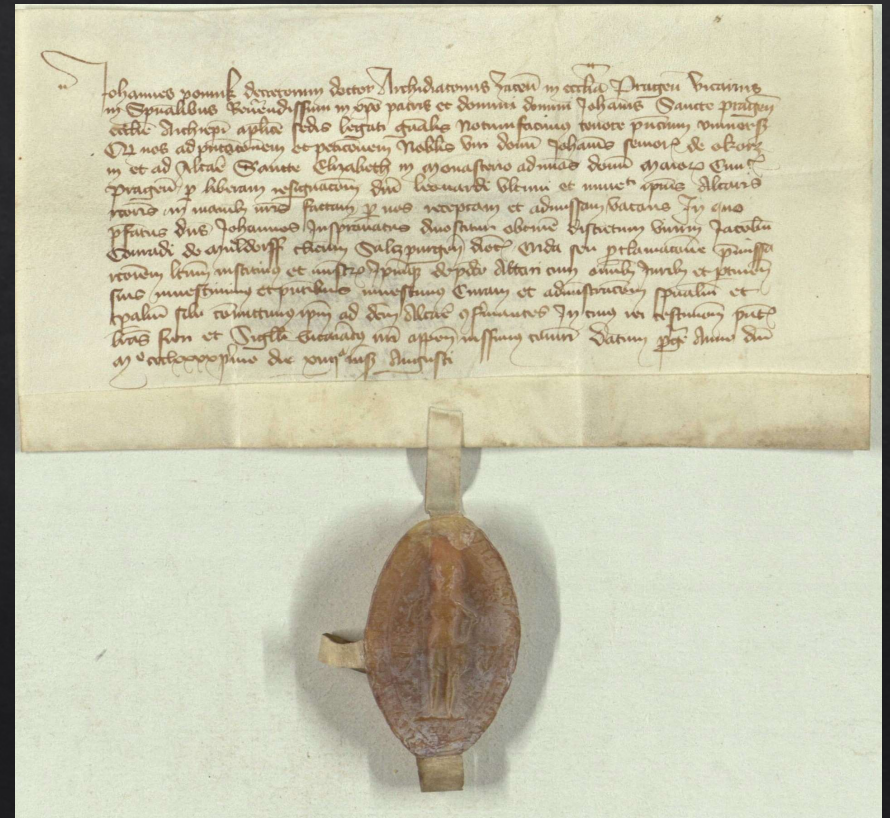
- nejvýznamnější zástupci generálního vikariátu za Jenštejnova episkopátu: Mikuláš Puchník, Kuneš z Třebovle, Johánek z Pomuku (+ 1393)
- Johánek z Pomuku, pozdější barokní světec Jan Nepomucký (beatifikace 1721, kanonizace 1729) = oběť mocenských sporů mezi králem Václavem IV. a arcibiskupem Janem z Jenštejna
- nebyl mučedníkem zpovědního tajemství, jak uvádí barokní legendy, ale doplatil na výkon úředních kompetencí (potvrzení volby kladrubského opata, což znemožnilo Václavův plán proměnit Kladruby v biskupství pro západní Čechy, to mělo zmenšit vliv a příjmy Jana z Jenštejna)

Jan Nepomucký, Brokoffova socha na Karlově mostě =>

Generální vikariát za Jana z Jenštejna

Ukázka konfirmační listiny Johánka z Pomuku
z roku 1391 (NA Praha, fond Archivy
zrušených klášterů)

Vývoj generálního vikariátu ve čtvrtstoletí před husitskou revolucí

Poměrně stabilizovaná podoba generálního vikariátu – navzdory (nebo právě díky?) turbulencím na arcibiskupském stolci:

- dílčí změna za episkopátu Olbrama ze Škvorce ve vedení erekčních knih: 1398 zavedena druhá řada LE pro méně významné donace a materii nesporného soudnictví; první řada zůstává vyhrazena vlastním erekčním listinám a významnějším donacím (v první řadě tu a tam i arcibiskupské listiny, druhá řada veskrze vikářská)
- soudnictví bez výrazných změn, známe však jen do roku 1408, kdy končí AICP
- osobnosti generálních vikářů: na počátku Mikuláš Puchník, hlavní osobou éry Olbrama ze Škvorce a Zbyňka Zajíce z Házmburka pak **Adam z Nežetic**

Generální vikariát – seminář (konfirmasiace)

Seminář: práce s konfirmačními knihami

Proces potvrzení klerika k beneficiu:

- 1) **uprázdnění benefícia:** svobodnou rezignací, směnou (= rezignací z důvodu směny), nastoupením jiného „inkompatibilního“ benefícia dosavadním držitelem, soudním odnětím („privací“) benefícia jeho dosavadnímu držiteli, smrtí dosavadního držitele; výjimečně první obsazení nově zřízeného benefícia
- 2) **prezentace kandidáta** na dané beneficium **patronem biskupovi** resp. jeho generálním vikářům (při děleném patronátu: buď všemi patrony rukou společnou a nerozdílnou, anebo střídavě - držiteli jednotlivých dílů patronátu; např. patron A vlastní $\frac{1}{2}$ patronátu, patroni B a C vlastní po $\frac{1}{4}$ patronátu: při jednotlivých uprázdněních benefícia se střídají v pořadí A, B, A, C, A, B...); snad již před prezentací – symbolické udělení nároku k beneficiu předáním klobouku (viz studie Jana Hrdiny)

Seminář: práce s konfirmačními knihami

3) Biskup či generální vikář vystaví **mandát** pro některého klerika v okolí uprázdněného benefícia (tzv. *crida*), aby kandidáta ohlásil v kostele při nedělní mši (**ohlášky**, *proclamatio*) – bylo možné vznést námitky proti kandidátovi či zpochybnit oprávněnost uprázdnění benefícia (např.: rezignace nebyla svobodná, ale vynucená; případně byla učiněna za úplatu); crida se pak vracela zpět s přitištěnou pečetí exekutora cridy a s přípisem, zda byly či nebyly vzneseny námitky.

4) **Zkouška kandidáta** na obsazení benefícia (obdoba zkoušky u kněžských svěcení).

5) **Vlastní konfirmace**: kandidát potvrzen k beneficiu a vystavena **konfirmační listina**, plus **exekuční mandát** některému klerikovi, aby provedl investituru; případně **zápis do konfirmačních knih** – v případě zájmu patrona a/nebo konfirmovaného klerika.

Seminář: práce s konfirmačními knihami

6) **Investitura** na místě: exekutor konfirmace provede duchovní investituru – uvedení do správy kostela/farnosti (snad současně s tím: patron provede světskou investituru – uvedení do majetkového vybavení kostela).

Možnost zkráceného procesu: po uprázdnění a prezentaci klerika je vydána *crida cum confirmatione et investitura* – mandát, v němž je exekutor cridy pověřen tím, aby v případě, že nebudou vzneseny žádné námitky, v zastoupení biskupa či generálního vikáře rovnou provedl i konfirmaci, a pak též investituru. V tomto případě exekutor cridy také vydal konfirmační listinu, či spíše nechal o celém aktu vystavit notářský instrument. Tento zkrácený postup využíván pravidelně v odlehlejších oblastech, nezřídka však i ve středních Čechách.

Seminář: práce s konfirmačními knihami

Konfirmační knihy (LC):

- speciální registra
- od 1354 (konfirmační listiny jako takové již ve 13. století!)
- první kniha: první polovina odděleně po arcijáhensvích; druhá polovina (od 1358) v jedné chronologické řadě
- nikdy nezapisovány všechny konfirmační listiny – záleželo na zájmu příjemce (= konfirmovaného klerika) či spíše patrona; ti, kdo si byli jisti držbou patronátu, často neměli motivaci k zápisu do LC
- občasné výpadky ve vedení LC, např. po několika měsících morové epidemie 1380; dále ztráty některých folií či složek

Seminář: práce s konfirmačními knihami

Konfirmační knihy (LC):

- dva typy zápisů v LC:
- v LC I (a to i ve druhé polovině) zapisovány **objektivně stylizované registry (obsahové výtahy) konfirmačních listin, anebo *crid cum confirmatione et investitura***
- od LC II dále jsou zapisovány **subjektivně stylizované zkrácené opisy (výtahy) z konfirmačních listin** (ty jsou ovšem zkráceny velmi výrazně, často chybí i dispoziční sloveso, které zní *confirmamus et instituimus*; obrat *crida etc.* zde znamená *crida praemissa*, tedy poté, co byla vystavena *crida* a proběhly ohlášky)
- × i od LC II dále zapisovány objektivně stylizované registry *crid cum confirmatione et investitura*

Seminář: práce s konfirmačními knihami

Ukázka regestu z LC I – konfirmace k beneficiu uprázdněnému smrtí:

Swietecz. 1355. 13. Decemb. Johannes clericus de Miza ad presentacionem Fridrici et fratrum suorum de Swietecz, ad ecclesiam ibidem per mortem Walentini plebani vacantem, fuit confirmatus. Viceplebanus de *Sobiessicz* inducet ipsum.

Seminář: práce s konfirmačními knihami

Ukázka regestu z LC I – regist konfirmace k beneficiu uprázdněnému smrtí:

Swietecz. 1355. 13. Decemb. Johannes clericus de Miza ad presentacionem Fridrici et fratrum suorum de Swietecz, ad ecclesiam ibidem per mortem Walentini plebani vacantem, fuit confirmatus. Viceplebanus de *Sobiessicz* inducet ipsum.

13. prosince 1355. Jan, klerik ze Stříbra, byl k prezentaci Bedřicha a jeho bratří ze Světce konfirmován ke kostelu ve Světci uprázdněnému smrtí plebána Valentýna. Exekutorem je viceplebán ze Soběšic,

Seminář: práce s konfirmačními knihami

Ukázka regestu z LC I – regist konfirmace k beneficiu uprázdněnému rezignací:

Pons. 1357. 14. Febr. Ad presentationem Henrici prepositi Zderasiensis (f. 141) ord. sepulchri Dominici ad ecclesiam in Ponte, per resignacionem fratris Drzyslai plebani vacantem, Nicolaus frater fuit confirmatus, plebano de suburbio ciuitatis predicte pro executore sibi deputato.

Seminář: práce s konfirmačními knihami

Ukázka regestu z LC I – regist ustanovení klerika k beneficiu uprázdněnému tím, že jeho dosavadní držitel získal jiné kurátní beneficium:

Dolan. 8. April. ad ecclesiam in Dolan ex eo, quod Johannes inibi plebanus parochialem ecclesiam in Smydar est adeptus vacantem, ad presentationem dom. Bohunconis de Dolano, Johannes de Skalicz presb. fuit institutus, plebano de *Kostelec* pro executore sibi deputato.

Seminář: práce s konfirmačními knihami

Ukázka regestu z LC I – regest ustanovení klerika k beneficiu uprázdněnému tím, že jeho dosavadní držitel získal jiné nekurátní beneficum (zde mj. ukázka významu pražských LC i pro církevní dějiny Moravy; beneficum v pražské diecézi je na kolaci arcibiskupa – proto neprobíhá prezentace a konfirmace, ale prosté ustanovení daného kandidáta arcibiskupem):

Krzakow. 20. April. Johannes Andree de Liboswar presbiter ad ecclesiam in Krzakow vacantem ex eo, quod Nicolaus rector ipsius ecclesiam in Znoyma est adeptus, cuius collatio pertinet ad archiepiscopalem mensam, fuit institutus per ipsum dom. Archiepp. Executor plebanus in *Mirczow*.

Seminář: práce s konfirmačními knihami

Ukázka regestu z LC I – regest ustanovení kleriků k beneficiím na základě směny:

Bucowa et Hradecz. Anno Domini 1354. 17. Octobris. Zdan presbiter ad presentationem domini Hugonis de Bucowa ad ecclesiam ibidem in Bucowa. et Mathias ad presentationem dom. Zdeslai scolastici ecclesie Pragensis ad perpetuam vicariam in Hradecz ex causa permutacionis sunt translati. Zdanum plebanus de — — et Mathiam plebanus in *Holissawo* inducent.

Seminář: práce s konfirmačními knihami

Ukázka regestu z LC I – regist ustanovení klerika k beneficiu na základě směny, kdy druhé beneficum se nachází v litomyšlské diecézi:

Grecz. 4. Maij. Johannes quondam in Kmylouia Luthomislensis diocesis, ad ecclesiam hospitalis S. Anne in suburbio ciuitatis Grecensis, vacantem virtute permutacionis facte cum Petro olim rectore, fuit institutus. Executor plebanus ecclesie *S. Spiritus in Grecz.*

Seminář: práce s konfirmačními knihami

Ukázka zkráceného opisu z LC V – konfirmace klerika k beneficiu uprázdněnému smrtí dosavadního držitele:

Rocytnyk. Joh. Kbel etc. Ad presentacionem venerabl. dom. Wenceslai electi monasterij Sderasiensis ac tocius conuentus ordinis sacri sepulcri dominici ad ecclesiam parochl. in Rocytnyk per mortem dom. Mathie, Paulum de Ledczek presbyterum Prag. dioc. crida etc. 1394 die 22. Octobris.

- zkrácená intitulace (*Joh. Kbel* – chybí všechny jeho tituly), chybí promulgace
- za *per mortem domini Mathie* chybí slovo *vacantem*, *crida etc.* = *crida premissa* (poté co proběhly ohlášky), pak zcela vpuštěno jádro dispozice včetně dispozičních sloves (*confirmamus et instituimus in plebanum*)

Seminář: práce s konfirmačními knihami

Ukázka zkráceného opisu z LC V – konfirmace klerika k beneficiu uprázdněnému smrtí dosavadního držitele:

Catussicz. Ad presentac. honestarum matronarum Anezcze vidue et Dorothee virginis de Dubnicz alias de Catussicz, ad ecclesiam ibidem in Catussicz per mortem dom. Wenceslai vacantem, Nicolaum presbyterum de Jaromir Prag. dioc. crida etc. Dat. Prage 1394 die 23. Octob.

- zde chybí dokonce jméno vydavatele (Jan Kbel?)
- zato nebylo vynecháno slovo *vacantem*; i zde však zkráceno *crida [premissa]* a chybí jádro dispozice včetně dispozičních sloves (*confirmamus et instituimus in plebanum*)

Seminář: práce s konfirmačními knihami

Ukázka zkráceného opisu z LC V – konfirmace klerika k beneficiu uprázdněnému rezignací dosavadního držitele:

Hossin. Joh. Kbel decr. doctor et Woyslaus plebanus in Miliczin. Ad presentacionem dom. Wenceslai Regis Roman. et Boemie, ad ecclesiam paroch. in Hossin per resignacionem domini Plachtonis vacantem, discr. Reynhardum de Zestowicz clericum Prag. dioc. crida etc. 1394. 19. Octobris.

- i zde zkráceno *crida [premissa]*, a pak vypuštěno celé jádro dispozice

Seminář: práce s konfirmačními knihami

Ukázka zkráceného opisu z LC VI – konfirmace klerika k beneficiu uprázdněnému rezignací dosavadního držitele:

C, IX. — Bethlehem in Praga. — Ogerius etc., quod nos ad present. nobilis d. Johannis de Mulheim ad capellam SS. Innocentum alias Bethlehem nuncupatam sitam in Maiori ciuit. Prag., per liberam resign. m. Stephani de Colonia vac. honor. virum d. mag. Johannem de Hussinecz, presb. Prag. dioc., crida etc. Prage a. d. 1402 die XIV Mart.

Seminář: práce s konfirmačními knihami

Ukázka dvou zkrácených opisů z LC V – ustanovení kleriků k beneficiím na základě směny:

Wrben. Joh. Kbel etc. Woyslaus. Ad ecclesiam paroch. in Wrben per resignacionem domini Benessij ex causa permutationis vacantem, de consensu Religiosi dom. Sdenconis supremi magistri ordinis cruciferorum in latere pontis Prag., dom. Mathiam olim plebanum in *Chodecz* cum dicto dom. Benessio permutantem crida etc. 1394 6. Nouembris.

Chodecz. Ad ecclesiam parochialem in Chodecz per resignacionem dom. Mathie ex causa permutationis vacantem, de consensu famosi Henrici clientis de Chodecz et Jacobi dicti Rywl ciuis in Luna dicte patronorum, Benessium olim plebanum eccl. in Wrben cum Mathia antedicto permutantem crida etc. Datum Prage 1394 6. Nouembris.

Seminář: práce s konfirmačními knihami

Ukázka zkráceného opisu z LC V – konfirmace klerika k nově zřízenému beneficiu (tzn. beneficium se před konfirmací nemuselo uprázdnit):

Pyeska. Joh. Kbel et Woyslaus etc. Ad presentacionem et petitionem discreti viri Nicolai dicti Wolinsky cuius in Pyeska, ad altare S. Procopij in ecclesia paroch. in Pyeska de nouo dotatum et per nos in beneficium ecclesiast. erectum, discretum dom. Troianum presbyterum de Chinow Prag. dioc. crida etc. 1394 16. Nouemb.

- i zde zkráceno *crida [premissa]*, a pak vypuštěno celé jádro dispozice

Seminář: práce s konfirmačními knihami

Ukázka zkráceného opisu z LC V – *crida cum confirmatione et investitura*:

Jerzicz. Ad presentationem et petitionem famosorum virorum Machconis de Miletynek alias de Jerzicz, Marquardi de Mocrowus alias de Jerzicz, Johannis dicti Tupecz de Jerzicz et Johannis dicti Raschin clientis, dedimus cridam cum commissione confirmationis domino Mathie de Lubna presbytero Prag. dioc. ad ecclesiam parochialem in Jerzicz ex eo, quod dom. Boczko aliud beneficium est assecutus vacan-tem, estque sibi pro executore plebanus in *Horziemyewess* deputatus. Anno quo supra die 25. Nouembris.

Seminář: práce s konfirmačními knihami

Ukázka regestu z LC V – *crida cum confirmacione et investitura* (standardně u těchto crid s pověřením ke konfirmaci a investituře nebývá zkrácený opis, jako v předchozím případě, ale objektivně stylizovaný regest; tím se zpravidla jasně odlišují zápisy crid od zápisů konfirmací); zde crida po uprázdnění benefícia smrtí předchozího držitele:

Czwikouia. Anno quo supra 12. Nouemb. data est crida cum commissione confirmacionis Wenceslao de Lipa presbytero Prag. dioc. ad ecclesiam parochl. in Czwikouia per mortem Nicolai, ad presentacionem nobilis dom. Hinconis Berka dicti Dubsky domini in Mulsteyn dicte ecclesie patroni. Executor decanus Lipensis plebanus in *Slup.*

Seminář: práce s konfirmačními knihami

Ukázka zkráceného opisu z LC VI – crida s konfirmací pro klerika k farnímu kostelu včetně filiálních kostelů:

Blanicz et filiales in Baworow et Wytyeiowicz. —
Anno quo supra, die XII Febr. data e. crida d. Michaeli, olim
pleb. in Swyn, ad eccl. parroch. in Blanicz et eius filiales in
Baworow et in Wytyeiowicz, per mortem d. Wenceslai vac. ad
present. nobilis d. Henrici de Rosenberg. Exec. decanus Dudle-
bensis, pleb. eccl. in Crumpnaw.

Seminář: práce s konfirmačními knihami

Ukázka regestu z LC V – *criđa cum confirmacione et investitura* po uprázdnění benefícia rezignací předchozího držitele:

Koslingswald. Anno quo supra die 19. Octob. data est criđa dom. Nicolao presbytero de Landek Prag. dioc. ad ecclesiam in Koslingswald, per resignacionem dom. Nicolai vacantem, ad presentac. famosorum virorum Petri et Bernhardi clientum de Podyetein et domine Hedwigis quondam Henrici de Glubicz. Executor decanus Glacen. plebanus in *Ha-welswerd.*